

na Trzinu št. 277. I. nadst. (one
skrbni na razpisovanje lista).

Priloge so na plačilo vsakega
člena 10. v. n. — Pavil tega se vsak
krat 30 a. na Mompelj.

TECAJH.

LIST 15.

DOMOVINA.

Velja po pošti pošiljana za celo leto
3 gold., za pol leta 1 gold. 50 a., za
četrta leta 80 a. Kdor sam po sebi po-
šilja, plača za celo leto samo 2 g. 50
a., za 1/2 l. 1 g. 30 a., za tretje 1. 70 a.
Naročila plača in razloži na plačilo
na pošiljajo, vrednosti.
Poslani listi se prodajajo v Gorici
v Vokvarici K. Sekar-Javiča Travniki
ku po 2 gold.

Slovenija!

Da bi se pretresala in protokala nekatera kaj, var-
žna vprašanja, ki zadevajo deloma goriska Brda sama,
deloma vse slovensko pokrajino skupaj, zbralo se je
dne 21. marca tok. leta pod 50 Brdskih županov, sta-
robin in drugih rodoljubov v Biljani. Kar so tu sklenili,
nameni se razodeti vsoki vlad in deželni odbor
na Slovenskem. Da bi pa njihovi sklepi tem večji ve-
ljavo in moč zadobili, sklenili so nadalje, predložiti jih
vsem drugemu bratom Slovencem, da jih javno potrdijo,
in v ta namen so odločili, sklenili

T A B O R

pod DRNOVKOM, na potoku RBEKA

pod Biljanski županiji, obznan na dan
dne 18. aprila 1869, ob 12. uri
ki se začne ob 2. uri popoldne in na katerem bo
razgovarjanje o teh točkah:

1. Naj se osnuje za Brda laska sodnija in naj se pri-
druži županije Biljana, Medana in Dolnja polit-
okrajna Goriskemu.
2. Vsi Slovenci naj se zedinijo po postavno-ustavni poti
v eno krovno slovensko samostojno deželno zborom.
3. V vseh javnih uradnih in na Slovenskem se ima ura-
dovati v slovenskem jeziku.
4. V vseh javnih šolah na Slovenskem se ima poduč-
evati v slovenskem jeziku, in naj se bistuje v Lju-
bljani vseke pravne šole.
5. Tabor priporoča vseh, naj potrdi toleznico čez
Predel po Boski dolini.

Brdski rojaki! Na slovenski meji se zborimo v
tabor, da potrdimo naše domovinske potrebe, kar so

Podlistek.

Na tabor!

Hajd na tabor, vi Slovenci!

Vsi gorjani in dolenci!

Tam razvijmo si zastavo,

Držmo zvesto se postavo!

Kažmo svetu, bratje vsi,

Da naš narod še živi!

Hajd na tabor, korenjaki!

Hajd' mo, bratje, ko junaki!

Tam povdar' mo vsepravice,

Ki nam tlačijo jih krivice!

Kažmo svetu, bratje vsi,

Da naš narod še živi!

Hajd na tabor, ki ste naši,

Naj vas le sovražnik plaši!

Tam odkrijmo si vse rane,

O nevihtah nam zadane!

Kažmo svetu, bratje vsi,

Da naš narod še živi!

Hajd na tabor, taboriti!

Tam si hčemo tud razkriti:

Kaj v potrebi nam početi,

Kak do sreče nam dospeti!

Kažmo svetu, bratje vsi,

Da naš narod še živi!

Hajd na tabor, vsi rojaki,

Vi prostaki in veljaki,

Tam pogledajmo zame vere,

Kak odpraviti ji ovre!

Kažmo, bratje, da smo vsi,

Prav pošteno še krvi!

Hajd na tabor, dragi bratje,

Urae! ukajmo k'ratje!

Slova se vsa od vdažmo,

Kar roko si vdažmo!

Kažmo svetu, bratje vsi,

Da nas sloga veseli.

sklenili naši župani in veljaki za naš blagor in za vs-
sajouno korist vseh Slovencev. Dokažimo tu vsemu
svetu, da zemlja, na kateri bivamo, je resnično ZEM-
LJA SLOVENSKA; da nam je živo na srcu blagost
našega narodu, naš jezik, naša domovina!

Vsi drugi bratje Slovenci pa in zlasti naši slo-
venski sosede na Goriskem! Vljudo Vas vabimo, da
pridete tudi Vi v obilnem številu na tabor v Brda. Z
Vašo pomočjo se bomo kot narodni stražniki na južni
meji slovenski „z ama bistrim mečem“ tem krepkoje
borili za našo in Vašo pravico, za vrli naš narod slo-
venski.

NE VDAJMO SE!

V Brdih dne 8. aprila 1869.

ODBOR.

Slovani na Primorskem.

Cesarja avstrijskega so se poklonili v Trstu
mostu Tržaško in vse Primorsko in ponovilo s novim
in svečanim tem dejanjem zvezo, ktera je spravila to
deželo, kar je 600 let, pod žezlo avstrijsko. Priča to
poklonitve, ki ima visok politički pomen, bil je izredni
poslanec kralja italijanskega, mož zaupanja njegovega,
general, kteri se je vdeležil vseh vojak svojega
kralja proti Avstriji, ter potrdil s svojim poslanstvom in
z nazočnostjo svojo, da njegov gospodar priznava sta-
tus quo ob Adriji (to je, da naj bo ob jadranskem
morju vse, kakor je), kasti to je prav za prav pomenil
v Trst poslani general Della Rocca. Tisti čas smo ali-
kali iz ust avstrijskega državnega kancelarja te-le be-
sede—ki so le odmev naših besedi, ktere smo že pred
dvema letoma izrekli: „Geslo: svobodna Italija: do A“

Hajd na tabor, na borilce,
Tam si brau' mo rod, ognjišča!
Prošmo cara, da v edino
Vse nas spravi kronovino!
Torej klijmo, bratje vsi:
Naj France-Jozef še živi!

Slava, slava bo donela,
Ko bo domovina cela;
Vsem se bodo venci vili,
Ki za nas so se borili.
Zdaj na delo, bratje vsi,
Rod in dom naš naj živi!

J. F. Mlinarjev.

Dlaška.

Vse za narod svo-
bodo in napredek:
Dr. Lavrič.

Prisemo, dijaki!
Sloveniji na glas,
Da trdni korenjaki
Ostanemo ves čas.

Da slava domovine
In blagor se množi,
Da zdajna tuga zgine,
Življenja damo mi.

Al', zlata ti svoboda!
Kedaj nam zablješčiš?
Čuj stokanje naroda:
Kedaj ga oživiš?

Bežite zlobni vrage,
Al' kri naj tla poji,
Da domovini dragi
Svoboda se rodi!

P. Perič.

drije se je vroščilo, ali Adria svobodna za Avstrijo, mora tudi resnica postati." V teh besedah državnega kancelarja avstrijskega tiči tudi, kakor nekaka protijava nasproti poslanju (Mission) generala Della Rocca-a, slovensko zadržilo, da Avstrija status quo (sedanji stan reči) na apeninskem polotoku priznava, s tem pogojem, da ostane Avstriji svoboda Adrije zagotovljena, ter da bode sosed njenega sosedstva (Machtstellung) ob morji spoštoval. In tako vidimo, da je med sosednima državama uravnan porazumek, ki je obema tako potreben in koristen za blagostanje in vspešen razvoj.

V dokaz, in sicer posebno tehten dokaz za gospodstvo in moč Avstrije ob Adriji nam poudariti to okolnost, da ima ona dolžnost zastopati in zagotoviti upravičene (legitimne) interese Slovanov nasproti italijanski usurpacijski pobutnosti (Usurpationgeboten). Kar smo v tem okviru že pred dvema letoma rekli, ko se je reklo, da slovenska zavednost na Primorskem se je, to nam popolnoma potrjujejo danes neovrgljiva dejanja! Ta zavednost ni le odvisla — tem več razvilana je tudi urno in krepko. Ne daleč od nove italijanske meje, pri Scampau na Goriskem, se je napravil že protiklo jecem slovenski ljudski shod — tabor —, v katerem so primorski Slovani svečano izrekli, koliko v narodnem okviru veljajo in tehtajo, ter protestovali zoper italijansko polnopravnost (deklaracijo). V Tisti je prišlo lanske poletje vlad običnih nezmernosti lahkov do občnega in obširnega vrodnega djanjkega razporeda med slovenskimi in italijanskimi prebivalci. Sporečali smo že o svojem času o značaji in pomenu tega razporeda, danes naj opazimo samo to, da dotična preiskava ni še dogrnjena in da okoličani v popolni zavesti svoje nedolžnosti javnega (ekskluzivnega) zadostovanja pričakujejo.

Od protikla jecem smo se je v vsem Trilškem Primorju napravilo mnogo mnogo čitalnic, ki imajo gojiti narodno svet in materni jezik. Te čitalnice so trdnice in nepredeliv jezik, ki bo branil, da se ne pošalja ni dečeta, ki za njim leži. Te čitalnice so trdnice slovenskega naroda, ki se je široko ob italijanski meji naučil in na teh trdnjavah smisel se bode vna področja pošaljenja italijanske propagande razbila, kajti pogosto med državami se lahko raztrga in z negami teptajo, kabinetna politika je odvisna od najhujših slučajev in sprememb: trdnice in nepredelivje ostane le molitve in častno narodovo, in 20 let smo se bile prazne poskušaje, s kterimi so hoteli Italijani zapeljati primorske Slovence, ki se se trdnice držali prestolov velike očetjave. Danes so razvili slovensko trebojnico, a nad njo avstrijske zastavo; slovenska trebojnica pomenja tu le narodno voljavo in ravnopravnost, italijanska trebojnica pa, ki se je v Primorju razvila, ključ k odpuhu od skupne države. Slovincem se njih želje niso izpolnile, zato je čakajo na boljše čase, ali njih tirjave in pričakovanja zato še nikakor niso zadostna. Niso dosegli ločitve od mesta niti svoje avtonomije, uklonili se ne postavi in volili v mestno starištvost, pa volili se samo slovenske zastopnike, ki se stavi na pravna tla in bode koristi svojega naroda zagovarjali v materinem jeziku. Nov tabor je za prihodnje dni na Goriskem blizu italijanske meje napovedan. V programu tega tabora ni najti ničesar, kar bi moglo tudi najbolj lojalno avstrijsko srce vzamirjati. Slovenci nikakor in nikamor iz Avstrije ne silijo, oni nimajo namenov nevarnih za državo; Italijani pa po „Comitato italiano tridentino“ razpočijajo oklice, ki naravnost vper priporočajo proti obetanku avstrijske vlade na Primorskem in za naglo združanje teh dežel s skupno (i) očetjavo — Italijo. (Dolje priš.)

Ogled po svetu

Avstrijsko-opserska država.

Z Dunaja. O česar smo mi pot iz Florencije poročali, to se nadaljuje zdaj na Dunaji: vtrjuje se zveza prijavnosti med našim cesarjem in italijanskim kraljem. Kakor poprej smt: Möringa v laškem glavnem mestu, tako slavi zdaj generala Sonnaza na Dunaji. 12. t. m. je prišel presv. cesar in Bado in ga svečano sprejel. Porabljen je bil na obed s spremstvom vred k cesarju in nadvojvodi Albrechtu itd.

— Protiklo nedelje se je obhajalo jako svečano petdesetletnica papeževa. Vse je bilo poročat velika kancija papeževemu, mons. Falcinelli-u; tudi cesar sam je poslal svojega dvernika, Hohenzolerna, v ta namen k njemu; tako tudi stari ovesarji in mnogi drugi naj višje gospode.

Zagreb. Njegovo veličanstvo je potrdilo postavbo novega Franjo Jožefovega vsehlišča v Zagrebu. Ko se je ta novica v deželnem zboru prebrala, narale je prav živo veselje. — Na to je volil dež. zbor 31 poslancev v državni zbor ogrski.

Vnanje države.

Rim. Če kodaj poprej, bil je Rim gufovo 10., 11. in 12. t. m. središče zemlje. Vse svet je imel vprto oči na večno mesto in na prečistiljivega starika zlate molnika — dani z različnimi občutki. Po tem, kar se čimni ki to dalj časa nem pripovedovali, ni bilo pričakovati ko kaj velikankega, ali, po tem, kar se se dozdaj bore, prekosila je petdesetletnica slovenski vna priče-kovanje. — Med sv. mašo pri sv. Petru v Vatikanu, v nedelje zjutraj, se obhajali sv. Oče (to poprej odločeno število) 150 oseb, med njimi nar pred 4 moške sirote iz zavoda „Tata Giovanni“, v kterem se bili pa-pelj nekdanj vodja in v kterega ohrvati sv. Anu (de Pa-lagnani, mazarjev) se l. 1849 nove maše obhajali. Bil je med temi 4 fanti tudi hrčoni jud Mortari. — Po-poldne ob 5. uri se sprejeli (in to je nekako jedro v-sok slavnosti) deputacije vsega katoliškega sveta, ki so poklonile adresi in darove v denarjih in dragoceno-stih. *) O tej priliki se več tisoč zbranih zastopnikov katoliškega sveta nagovorili (v ital. jeziku); rekli so med drugim, da katoliška cerkev v sedanjih borah zmoro, da Rim mora ostati središče večne romnice itd. O tem sprejema se imeli sv. Oče okoli vstane kniž, ki jim je ga bil tisti dan poprej poklonil v imenu ogrske dečeta, baron Scanyey s mladim grofom Apponyi-om. — Posreje se se prikazali prevz. dragocinski na nekem oknu svojega poslopja Vatikanskega, s kterega se vidi vse Rim, in se blagoslovili kruzitvene množice, zbrane na trgu sv. Petra. — Ogle knjige bi morali napisati, ko bi hoteli popisati vse druge, kar se je o tej tridesetnici v Rimu godilo: vojaške parade, godbe, petje, krasne razsvetlebe mest, od vseh krajev po-klonne telegramne, sto tisoč tujcev itd., itd. in čez vse to neke posebne navdušenost v Rimu in po vsem svetu. Vse to mora pač vzbujati čudno misli in občutke v marsikterih glavah in srcih!

— Od našega cesarja je princel K. svetosti knez Löwenstein, svak grofa Trauttmansdorfa, lastno-ročno pismo.

Dopisi.

Iz Tominskih hribov 6. aprila. Kdor je kodaj že popotval od Tomice okoz Podbrdo do moje Kranjske, dobro ve, kaka cesta je tunkaj skoz polja; koliko je že zavolje te ceste bile raven in kaven, je znano posebno bralcem „Novic.“

Dostavne je bilo gadiati molitav, ki se se za speljavo te ceste pogajali, vendar ni vse nič zdalo, ker se bili tisti, od kterih je bila speljava nar več od-visna, temu nar več nasprotniki. Da bi bili imeli mi tako župane, kakor je Tominski, gosp. M. Kacufura, kodaj bi bila že cesta od Podbrdca naprej izdelana, kakor je od Tomice do Podbrdca. Pa ravno ta ce-sta se je lotenje poslal prav živahno d-lati začela. Dragi bralce! pa povem ti, da se leta in leta, kakor dozdaj, bi bila ta cesta spala, ako bi Tominski okraj takega okrajnega glavarja (g. Winkler-ja) ne bil dobil. Kdor ima z njim le kolikaj opraviti, prepriča se hitro, kako da njegove stoe lo za blagor ljudstva bje. Bog nam ga ohrani še mnogo let! Nadjam se, da nam bo še marsikaj koristnega vpeljal, kar naši gospodje še marji-čene potrebujejo. Kar naj potrebnish stvari je: palnike razdeliti. Od tega druge pot kaj več. Z Bogom!

Martin Burger.

*) Imad avstrijskih poslanecov so bili pri sedenčiji: grof Blama, gr. Lev Thun, prof. Philipp, knez Hohenzolern, g. Clem-Martin, gr. Berchthagen, knez Schönbögen in Windischgrätz, bar. Stöckert, bar. Scanyey itd.

V Gorici 12. aprila. Veselo je, opazovati, kakor se slovenska zavednost v okolici Goriške zameri bolj čisti in sebi nasprotnega duha, prganja. Okolica stoji še nekaj čitalnic, ali se vsi bi jih lahko bilo, ko bi jim ne manjkalo duševne in materialne podpore, kakor je bralcom „Domovina“ po dopisu iz Prvačine znano. — Dopisnik Prvaški trka na duri goriških Slovencev, da bi se mogla tam napraviti prava čitalnica, in kličo jih, da bi pomagali razvijati slovenščino in širiti omiko med deželani. Veliko manj bi se naši nasprotniki upali, z našimi ljudmi berke ngnajati, in veliko več bi se po temi tavajočih nepravilnostih na našo stran pridobilo, ko bi se tukajšnji izobraženi, zlasti neodvisni Slovenci bolj prizadevali, slovenskega duha tudi med bolj prostim ljudstvom širiti, in ko bi se za narodni njih razvitok kaj bolj skrbelo. V Miru, v Vertolbi, v St. Andreži, v Prvačini, povsod se kmetje vneti za narodno stvar in se jim sanja o čitalnicah, ali manjka jim duševne podpore, manjka jim voditeljev. Kakšno čast bi mi tedaj pridobil tisti, ki bi se tega posla poprijel in tem ljudem čitalnico na nogo spravil.

Briči si napravljajo tabor. — Briči! Ljudje, kolim je že pred 2 letoma bila slovenščina in narodnost slovenska španjska vasa, kojim se je po občinskih pisarnicah pisarilo voščilo polski, in mnogi občinarji, če so kolikaj furianski upali, se tudi tako govorili. Na enkrat se je svet sprobrnil, izvolili so si za župana slovensko moč, in ti se nemudoma to napako odpravili, in občinarji se čutiljo, kakor njih nastopniki, to, kar so, — Slovenci. Posebno lep zgled v tem dajeja Modanaki in Smartinski župan.

Modanaki župan je pa bolj v zadregah, ker njegovo glavarstvo (v Gradišču) ne pozna slovenskih njegovih dopisov, kajti nima ni ene osebe, da bila slovenskega jezika zmožna. Vse drugače se godi Smartinskega, in sploh županom Goriškega glavarstva, od koder se jim, kolikor se more, v slovenskem jeziku do in odpisuje. Bar. Pijo je Slovencev pravičen; jezika našega se je že dobro naučil: ne le vse slovenske dopise popolnoma razume, tem več še tudi sam kaj malega slovenski piše.

Krišaj ga se vpili o Šempaskega taborn Slovencev, ker jim je bil prepovedal sicer moč, ali, kdor je poznal tedanje razmere in okolnosti, in kdor premisli, da ne vi glavar ni zagniti še poznal, značaja tukajšnjih prebivalcev, da ni še poznal pohlevnosti in postavnosti Slovencev, ker je vedno le med Lahi in Nemci služil, bodo mu gotovo one pregrehe radovoljno odpustil.

Še nekaj naj opazim! Od 18. oktobra do 18. aprila — od Šempaskega do Biljanskega tabora — je preteklo ravno pol leta. Kak hrup zaradi tabora je bil takrat po Gorici, kako grozenjel in zdaj? zdaj je vse tiho in mirno. To nas veseli, da so naši laški sosedje spoznali, da postava je za vse in da zbirati se v tabore velja nam in njim za nekaj navadnega, nekaj, kar se razume samo po sebi. Nadjamo se torej tudi, da ta pot ne bo treba ni straž ni zamer.

Sliši se, da prošnja za pomilostenje Goriških političnih obojencev, ktero je poklonil unidan v Trstu tukajšnji mestni župan, je že rožena, pa ne ugodno.

Kacian.

V Devinu 13. aprila 1869. F. C. (Slavnost popevu na čast) Svečanost, ktero je bila „Dom“ v predzadnjem listu napovedala, se je v našem gradu preteklo nedeljo res silajno izvršila — svečanost, namreč, na čast sv. Očetu Piju IX, v spomin Njihove druge nove maše. Pokazala je naša svitla kneginja, kako globoko spoštuje častiljivega starčka na stolu sv. Petra. — Vzhajajoče solnce, prokrsnega; pomladanskega dne 11. aprila se že pozdravljale zastave raznih barv po grajskem obzidju razpostavljene. Pri slovesni tarni maši je bila knežja rodovina posebno praznično opravljena. Pridigo — prav primerno in iskreno — so imeli pr. mons. dekan, St. Doljak, pred mašo. Razne dele sv. opravila je zaznamovalo streljanje s topovi (z grada). Nekteri gosp. gostje, za k slavnostnemu knježemu obedu so dobajali že pred mašo; drugi pa še le popoldne; šlo se jih je vseh skup 34, izmed kterih naj imenujem: Nj. ekse. kn. nadškofa Goriškega, *) škofa Tržaškega, šolsk. svet. mons.

*) F. C. tudi baron Codelli, prvost. prepozit; mons. kn. — dekan J. Tusi id.

Pavlišč-a iz Trsta, bar. Paskotini-a, držav. poslanec, staršino (in zač. župana) Tržaškega, o. k. okr. glavarja Da-Mosto-a iz Gradišča z gospo, gospo soprugo o. k. glavarja Tominskega, g. Winkler-a, z očetom, g. Perso-lja-em, dalje so bili mnogi gg. duhovni in dekanije Devinske id. id. Vsi, udje knetje rodovine in gostje, so bili pri mizi v svečani opravi, z doščnimi redovi. Kakor kraljica v naj krasnejši, na tisuče vredni rodovinski opravi, se je odlikovala svitla g. kneginja. Tudi pri mizi — kamor si pogledal — bilo je vse krasota, vse dragocenost, prav po dvorskih šegah. *) Trajal je obed od 4 — 6 popld. Slovesnih napitnic je bilo 7. Prva sta papila knoževiča, starejši, Fridetih, svet. Očetu, mlajši cesarju Francu Jožefu, Avstriji in pomirjenju narodov. Bar. Da-Mosto je napil našemu kn. nadškofu Gollmayr-ju, bar. Paskotini škofu Tržaškemu, Jero. Legat-u; g. škof Legat pa slogi in vzajemnosti med duhovsko in državno oblastjo. Vse napitnice so spromljali v dvorani navdušeni „Viva“, „živio (živili)“ in „hoch“, zunaj na grajskih stolpih pa grmenje topov. — Po obedu so se podali vsi gostje v drugo sobano, iz ktere je nepopisljiv, rajski razgled na morje in Trst. Tu so podpisali vsi voščilo sv. Očetu (po mislih) tega-le zapopadka: „Mi tukaj, v Devinu, v gradu svitle kneginje Hohenlohe-ve zbrani poklanjamo se Tebi, sv. Oče, trudimo Ti vdanost in pokorščino ter prošimo ob čem, blagovoli razliti čez nas Tvoj blagoslov očetovski.“ Po tem so se daljni gostje po vočem na odhod pripravljali. Škoda, ker se le večer je važnemu dnevu pravi praznični značaj vtisnil. Ne daleč od sedanjega grada so razvaline starega grada na v morje moleči podini. Ta romantična razvalina je bila čarobno razsvetljena. Pač čuden pogled na to razvalino se je moral ponujati z morja. Dopoldnevale so svečanost slavnega dne tudi kaj umetne rakete, nekatere tako spuščane, da se je zdelo, kakor da bi se v morje vtapljale. Razsvetljen je bil pozneje tudi cel grad; nad vhodom so bile lučce umetno v rožice razpostavljene; vrh vsega se je bral oganjeni napis „VV. Pio IX“. Celó stolpi niso bili brez razsvetle, Po vsem Devinu se je svetilo tako kakor o kakem velikem požaru. Sklenili so slavnost neki po zraku plavajoči baloni. — Tu imaš, č. čitatelj, le slabo podobo tega, kar smo preteklo nedeljo v Devinu videli. Slava taki grajskini Slava sv. Očetu!

Iz Trsta. Čeravno sem že ob začetku meseca februarja v treh časnikih prošil, naj se ob pravem času oglasijo vsi listi, ki želé imeti moj mesečnik „Pod lipo“, so mi vendar še le te dni od več krajev došla pisma, v kterih se razodeva ta želja. Ker so se pa že vsi listi oddali, ne bi se vtegnil drugače izpolniti, kakor s ponovljenjem natisa prvega, drugega in tretjega šupiča. To je pa le mogoče, ako se brž oglasi zadostno število naročnikov. — Ta opomba velja zlasti tistim, ki so mi pisali iz Ljubljane in s Kraša.

Potem, kar sem zgorej omenil, mi nije tedaj nič škodilo, hvala Bogu! čudna in pa gotovo vse graje vredna malomarnost marsikterih tako imenovanih jako vnetih Slovencev za omenjeni moj časnik, kterih eden (Dr. S....) ga je celó naravnost odbil. Bog naj mu prizanesi; kak pravi slovenski rodoljub bi mu morda težko prizanesel. — Sramota!

J. G. Verdelski.

Z Reke — p — Po zgledu ogerskih madjaronov so se tudi tukajšnji „Ungheresi“ razcepili v dve oštro nasprotni stranki. Pri volitvah deželnega poslanca so namiravali levičniki posnemati svoje brate po duhu ukraj Drave, hujskali so na Deakovec ter jih vže kamnjati začeli, kar so pa pričujoči vojaki brž vstavili; tako je volitva minula brez tepežke, kakoršna je navadno sol in poper volitvam na Ogorskem. Zmagali so sicer Deakovi, čemur pa levičniki nočejo pritrčiti, ampak, opirajo se na obstoječe volitve postave**), trdijo, da je njih kandidat postavno zmagal; vložili so tudi protest. Narodnjaki gledajo z mirnim duhom vse to homatijo, trdno

*) Sprelepo se je odlikovala na primernem mestu vkusno okinčana podoba Nj. svetosti, Pje IX.

**) Med drugim velja §. 3., da mora vsak poslanec kod biti madjarskemu jeziku, a takih je tukaj toliko, da bi slovek, naštevši jih, težko do meznice prišel.

nadjaje se, da, ko se bodo Ungheresi (tukajšni madjaroni) dobro nalahali, bode jim vse mrena vpočila, ter bodo spregledali svoje neumnosti.

Kolikor mlačnejši so tukajšni narodnjaki v politiki, toliko bolj se ogrevajo v narodni čitavnici. 10.4 so napravili veliko besedo s plesom. Zabava je bila zares sijajna. Živahni deklamaciji, 6 zborov, med temi 3 slovenski, so jasno pokazali, da narodni duh, vkljub tolikim zaviram, ni še zaduščen na tej čisto madjarski (1) zemlji.

Domači novičar.

(Porotniki v Gorici). Imenik porotnikov je že sestavljen; od 16. - 23. t. m. je čas za reklamovanje.

Gospodarske stvari.

Poskuševališče za svilstvo v Gorici.

Profesor Fr. Haberlandt, voditelj državno naprave, ki se je ustanovila v Gorici za skušnje s svilnimi (čidnimi) črviči, je ravno kar razglasil, kaj da misli delati v povzdigo sviloraje v našem cesarstvu.

Poglavitno reči delovanja njegovega bodo to-le:

1. On hoče po skušnjah izvesti in potem svilorejcem povedati, kaj je bistveno potreba, da jim reja svilnih črvičev srečno izpod rok gre in da se zboljša in požaltni njihov pridelok;

2. izvesti hoče naj boljše ravnanje za to, da si svilorejci izredno zdravega semena (zdravih jajčec), kar največ je mogoče, in da jim pove, kedar mu pošljejo svilnih metuljev v preiskavo, ali so zdravi ali ne;

3. pozvedeti hoče vzroke različnih boleznih sviloprejk;

4. skušati hoče novo svilno črvičo, in

5. svilorejcem svet in poduk dajati.

Kar se tiče dosednje 1. namena, si je omenjeni profesor iz Pariza od prof. Pasteur-ja, slavnoznanega izvedenca, naročil zdravih črvičev, ki so na Francoškem doma. Ker so nadja, da precej tega semena dobi, razdelil ga bo na več krajev cesarstva, da ga povsod ob enem skušijo. — Zraven tega bo prof. Haberlandt skušnje delal s svilnimi črviči 3. rodu v naših deželah izrejenih japonskih zelenih in belih sviloprejk, in pa z japonskimi izvornimi, to je, po tirolskem svilorejnem društvu naravnost iz Japana dobljenimi črviči. Dalje bode skušal z zdravim črvičjim semenom isterskega roda in pa z semenom dr. Lanza-o dalmatinskih rumenih sviloprejk. — Tudi še z drugim metobiti ne čisto zdravim semenom se bodo delale skušnje.

V 2. točki je rečeno, da se bodo v goriški napravi z drobnogledom preiskavali črviči in metulji, ali so zdravi ali ne, če se jej pošljejo od koder koli v preiskavo. Za tako skušnjo se plača po 50 kr.

Po vodila 3. točke se bodo skušali izvesti vzroki in bistvo tiste kužne bolezni, po kateri že več let po veliko milijonov črvičev cepa in ki se poprovka (Flecken-oder Körperchenkrankheit) imenuje zato, ker bolni črviči imajo majhne črne, popru enake pikice po životu; preiskavali pa se bodo tudi črviči na tisto bolezen, ki je lani zelo hudo razsajala in skor tako kakor poprovka, in se imenuje dremota ali zaspana bolezen (Schlafsucht).

Kar se tiče skušenj z novimi svilnimi črviči, bodo se skušali posebno tisti, ki živijo od hrastovega perja, pa tudi od perja božjega drevesa, in skušala se bode reja najbolj pod prostim nebom. Profesor Haberlandt se nadja še iz Pensilvanije dobiti kokonov onega plemena, ki se imenuje „Attacus polyphemus“, ki so večji od hrastovih in belih; gosenci to žrdo mnogokratno perje, najraje pa hrastovo in javorovo.

Skušnje se bodo pa tudi delale na to, da se pozve, kako se seme da najbolje hraniti, ali morda ne trpi potem škode na obilnosti in lastnosti perja, če se jej vsako leto perje smuka in jej veje režejo. Se v, da se bode tudi svila (čida) skušala.

(Konec prih).

Komisije

za razdelovanje daril med rednike goveje živine v slovenskih krajih bodo sestavljene tako-le:

Za Sežano. Politiški zastopnik, ki ga ima odločiti c. k. glavarstvo Sežansko; načelnik kmet. podruž-

nice Kraške, kot prvosednik; dva sodnika izvoljena od kmetijske družbe; en zaupnik občine Sežanske; 1 zaupnik komenske občine; živinski zdravnik; en kobilničar v Lipici.

Za Tomino. Polit. zastopnik, odločen od glavarstva v Tomini; načelnik podružnic, ali kateri drugi pooblaščenec kmet. družbe, kot predsednik; trije poslanci občin Bovec, Tomina in Oirknega; dva pooblaščenca kmetijske družbe; en živinski zdravnik.

Za Gorico. Polit. zastopnik; en pooblaščenec glavnega odbora kmet. družbe, kot predsednik; trije poslanci občin Gorice, Ajdovščine, in Kanal; druga dva pooblaščenca kmetijske družbe; en živinski zdravnik.

Razdelitev pašnikov.

Lani sem bil na Krasu. Videl sem, kako slepe Kračovski arenjske pašnike (gmajne) razdeljujejo. Gmajne razdelovati ne kaže vsaki posesti. Kar je eni arenji v dobiček, utegne biti drugi v velike škodo. Razdeljujejo naj se le tako gmajne, ki se dajo zboljšati in v boljše pašnike, ali pa v rodovitne njive predelati. Kjer je pa gmajna tako kamnita, da ni za drugega, nego za ovce, ondi je taka razdelitev vsem važenem v očitno škodo. To je skušnja vseh naših sosedov, ki po svoje kamnite gmajne razdelili. Doktor je bila gmajna skupaj, so imeli ovce in vzajemnega čednika. Ovea jim je bila velika dobrotnica; od nje so imeli obleko, plahto za posteljo, jagueta, mleko, sir, gnoj itd. Ko so pa gmajne razdelili, so koj zapazili, da s košcem, ki ga je vsakteri za del prejel, si nikdo nič pomagati ne more, zato so siromaki več del svoj del bogatim poprodali, in kmalu ni bilo ne ovce ne gmajne; ostala jim je le revščina, ki si jim vsak dan bolj v hišo vtriva. Že več časa vpijejo častniki: „razdeljajte gmajne!“ Teh misli sem tudi jaz, toda z zdravimi prevdarki, ki so pa, žalibog, med ljudstvom vsak dan bolj redki.

Slavno županstvo v Št. Petru (pri Gorici) je hudo čilo vredništvu, s prošnjo, naj bi ga priobčilo, to-le pojasnilo v zadevah v „Dom.“ omenjenega ondašnjega starešinstvenega sklepa zastran šole, da naj, namreč, neha:

„Tisti starešine, kateri so o dolžnem glasovanju in sklepanju ostali v manjšini, niso — to se samo razume — tudi ne pritrdili razlogom, ki so sklepu podlaga; pa tudi tisti udje večine, kateri so omenili, da si imela šola popolnega vpeha, niso hoteli s tem učitelju očitati, da ni za šolo pripraven; prepričani so marveč, da glavni vzrok (nepopolnega vpeha) je le dolgo njegovo bolehanje, ki ga je večkrat po dalj časa zadržavalo, da ni mogel v šolo hoditi, kakor tudi to, da so bili otroci v obiskovanju šole zanikrni. Starešinstvu je ljubo, da se mu je ponudila ta prilika, da more priznati in povdariti žrtvujočo se učiteljevo delavnost.“

Borski kurs 14. t. m. Metall. 62:15; narodno posojilo 70:40; London 124:—; adžo srebra 122:25; cekini 5:84.

Žitna cena v Gorici: Pšenica po 2 gold, 50 kr.; (goriški kaznanik); turšica 1:40 do 1:45; turšica bela 1:40; ječmen, delan 2:60 do 3. nedelan 1:70; fiol 1:80 do 2:40; ajda 1:20; oves 1:20 do 1:40.

Loterijske številke. V Gradcu 10 t. m. 79, 88, 26, 89, 12. Na Dunaji 10, 77, 78, 64, 35.

OGLASNIK.

Gostilnica (nekdaj Trejser-jeva) na trgu sv. Antona št. 1 v Dunajskem predmestju je od 1. februarja t. l. vnovič odprta in z dobrimi vini in izvrstno kuhinjo oskrbljena. — Nizka cena jedi in prijač, urna postrežba in pa dobri konjaki (štalo) vabijo vljudo čisto goste, katerih gre torej prav obilno pričakovati.

Alojzi Praprotnik.